

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

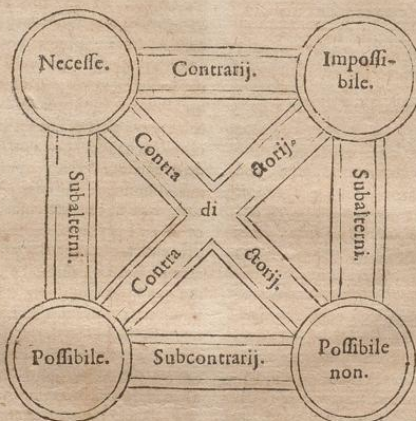
X. De æquipollentia & oppositione Modalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

est Petrum currere, Possibile est Petrum currere; cuiusque negationem præponas, alteri æquiualebit, sicuti in his cõtingit: Necessè est Petrum currere: Possibile est Petrum non currere: idem enim valet, Non possibile est Petrum non currere, ac dicere, Necessè est Petrum currere. Aduerte in ordine ad æquipollentiam harum propositionum negationem postpositam modo vocari illam, quæ in dicto includitur, siue dictum postponatur, siue præponatur, quia id quod præstat negatio non postposita termino *Omnis*, aut *Nullus*, aut *Aliquis* respectu horum signorum, præstat inclusa in dicto respectu horum modorum *Necessè*, &c.

6 Addit Hurtadus *disp. 4. sect. 11. ex Patre Fonseca lib. 3. cap. 10.* hos modos *Necessè* & *impossibile* esse vniuersales, quia se extendunt ad omnia tempora; & hunc modum, *Possibile*, esse particularem, quia rem esse possibilem, non dicit esse possibilem in omni tempore, sed tempore importato per copulam, in quo differt à modo impossibili, qui cum negatiuus sit, negat possibilitatem pro omni tempore. Doctrinam hanc non probo, quia *Necessè* tantum se extendit ad omne tempus ratione materie, quia id quod modò est necessarium ex natura sua, semper est necessarium, quâ ratione *Possibile* etiam se extendit ad omne tempus, implicat enim rem modò possibilem, fieri impossibilem tempore venturo. Ratione autem formæ *Necessè* tantum dicit tempus importatum per copulam, quia si per impossibile crastina die fieret non necessarium, hominem esse animal,

ex eo quod hodie esset necessarium, hodiè verè diceretur, Necessè est hominem esse animal. Idem censeo de impossibili, quod tantum ratione materie se extendit ad omne tempus, si enim chimæra modò repugnans, crastina die possibilis esset futura, verè hodie dici posset, chimæra est impossibilis, quod enim terminus impossibilis sit negatiuus, probat negare omnem possibilitatem, non tamen ratione formæ illam negat pro omni tempore, sicuti cum negamus Petrum currere, negamus Petro omnem cursum, non tamen pro omni tempore. Vnum in hac re verum est ex hac propositione, necesse est Petrum currere, legitime inferri: ergo semper currit; & ex hac propositione, Impossibile est Petrum currere, legitime deduci: ergo nunquam currit: ex hac autem, possibile est Petrum currere non posse adhuc inferri: ergo aliquando currit. Sed hoc non probat terminum *Possibile* restringere suum significatum respectu temporis ad quod se extendat *Possibile*, aut *Necessè*, quia significatum huius propositionis, Possibile est Petrum currere, non est Petrum actu currere, sed non repugnare cursum Petri, quod pro omni tempore verum est. Standum ergo est rationibus, quas adduxi propter quas *Necessè*, & *Impossibile* modi vniuersales dicuntur, & *Possibile* seu *Contingens* modus particularis appellatur. Vt autem faciliè percipias totam doctrinam traditam de vniuersalitate, & oppositionem horum modorum, illam tibi subscripta figura præsentabit.

Notare etiam oportet, quòd sicut signa *Omnis* & *Nullus*, quæ ex se sunt vniuersalia, si negatione afficiantur, fiunt particularia; & hoc signum *Aliquis*, qui ex se est particularis, si negetur fit vniuersalis; sic hi modi, *Necessè*, & *Impossibile* ex se vniuersales, si negetur fiunt particulares, & hic modus possibilis si negetur vniuersalis fiet. Ex hoc inferes ex illis dictionibus infra adductis, *Amabimus*, *Edentuli*, *Place*, *Purpurea*, illas continere modos vniuersales & consequenter propositiones vniuersales, in quibus negantur modus *possibilis* & *contingens*, & affirmantur modus *impossibile*, & *Necessè*, huiusmodi sunt *Place*, & *Purpurea*: illas verò continere propositiones particulares, in quibus affirmantur *Possibile*, & *contingens*, & negantur, *impossibile*, & *Necessè*, huiusmodi sunt *Amabimus*, & *Edentuli*.

PUNCTUM X.

De æquipollentia & oppositione modalium.

1 Svpposita iam doctrinâ traditâ harum propositionum æquipollentia, & oppositio facillimè explicantur. Propositiones omnes modales quæ sunt in eadem dictione ex quatuor annumeratis sunt sibi æquipollentes. Rem inspicere in propositionibus respondentibus huic dictioni *Amabimus*: Petrum currere est possibile: Petrum currere est contingens: Petrum currere non est impossibile: Petrum non currere non est necessè. Has sibi æquipollere patet ex terminis, esse enim possibile, & esse contingens, idem est; deinde non esse impossibile idem est ac esse possibile, & non esse necessè non currere, idem est ac esse possibile currere: si enim non esset possibile currere, non currere

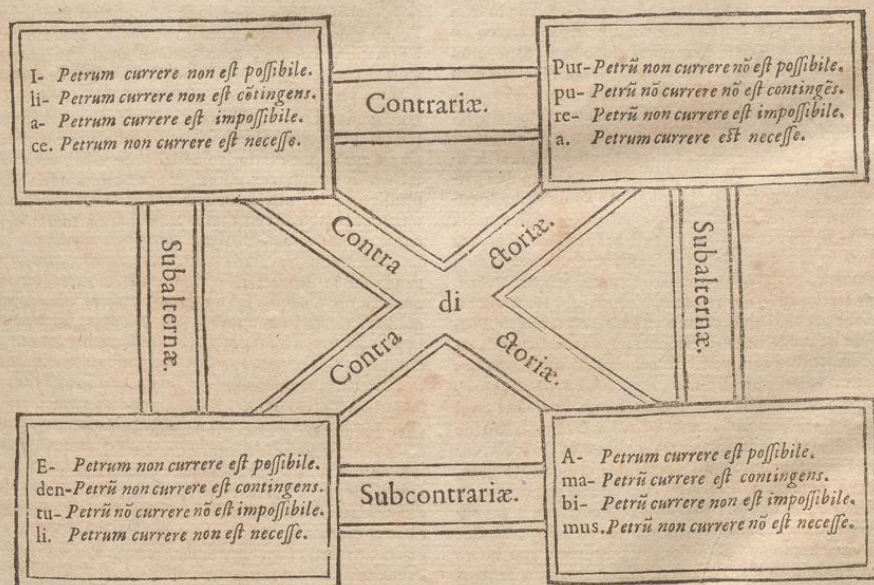
necessè esset. Idem ratione simili inuenies in omnibus dictionibus, si illas percurras. Si autem petas regulam aliquam ad cognoscendam propositionum modalium æquipollentiam, hanc tibi accipe: Quælibet propositio modalis, in quocumque modo sit, habet sibi tres alias æquipollentes in tribus aliis modis. Propositio de modo possibili, dicto, & modo affirmato, habet æquipollentem de contingenti, dicto & modo affirmato; de impossibili, dicto affirmato & modo negato; de necessè, negato dicto & modo. Reperies has propositiones in hac dictione *Amabimus*. Propositio de possibili, dicto negato, & modo affirmato, habet æquipollentem de contingenti, dicto negato, & modo affirmato; de impossibili, dicto, & modo negato; de necessè, dicto affirmato, & modo negato. Reperiuntur hæ propositiones in *Edentuli*. Propositio de possibili, dicto affirmato, & modo negato, habet sibi æquipollentem de contingenti, dicto affirmato & modo negato; de impossibili, modo & dicto affirmato; de necessè, dicto negato & modo affirmato. Sunt huiusmodi propositiones sibi æquipollentes in *Place*. Propositio de possibili, dicto & modo negato, habet æquipollentem de contingenti, dicto & modo negato; de impossibili, dicto negato & modo affirmato; de necessè, dicto & modo affirmato. Hæ propositiones respondent dictioni *Purpurea*.

2 Assignaui æquipollentes in reliquis aliis modis quatuor propositionibus differentibus, quæ de possibili possunt reperiri, quibus cognitis facile tibi erit assignare æquipollentes alias propositionibus respondentibus aliis modis, iuxta prædictas dictiones, in quibus agnosces, quomodo dictum & modus debeant affirmari, aut negari, ut propositioni de hoc modo necessè aut impossibili aliorum

aliorum modorum propositiones fiant æquipollentes.

Vnum tamen obseruandum est in propositionibus de dicto communi, vt si tribus prioribus modis *Possibile*, *Contingens*, *impossibile*, dictum fuerit affectum signo vniuersali, in propositione de *neceffe* afficiatur signo particulari, & si in prioribus fuerit affectum signo particulari, in posteriori, videlicet *Neceffe*, afficiatur signo vniuersali, alias propositiones non erunt æquipollentes. Exemplum accipe in his propositionibus factis in *Purpurea*. Nullum animal esse hominem non est possibile. Nullum animal esse hominem non est contingens. Nullum animal esse hominem est impossibile, quæ propositiones sunt sibi æquipollentes & veræ; si verò secundum regulam generalem illi adiungas quartam de *neceffe* respondentem litteræ *A*, dicto & modo affirmato, & inuariato communi signo, videlicet, Omne animal esse hominem est *neceffe*, propositio hæc falsa erit, & non poterit tribus aliis veris æquipollere: variandum ergo est signum; & dicendum, Aliquod animal esse hominem est *neceffe*, quæ propositio æquipollens est tribus aliis prioribus. Similiter si propositiones fiant in tribus prioribus modis de dicto signo particulari affecto, vt facta in quarto modo eiusdem dictionis sit æquipollens, variandum est signum particulare in vniuersale. Rem cape in propositionibus eidem dictioni *Purpurea* respondentibus. Aliquod animal non esse hominem non est possibile: non est *neceffe*; est impossibile: quæ propositiones falsæ sunt, si verò quartam addas de eodem dicto particulari, verbi gratia, Aliquod animal esse hominem est *neceffe*, erit vera, & non poterit falsis aliis æquipollere, mutandum ergo est signum particulare in commune, & tribus prioribus hæc adiungenda, Omne animal esse hominem est *neceffe*, & hac ratione propositiones omnes falsæ erunt & sibi æquipollentes.

Circa oppositionem harum propositionum dico breui-

Circa oppositionem modalium de modo aduerbiali, nihil peculiare notatu dignum occurrit, aduerbia enim quibus hi modi significantur, eandem habent oppositionem, quam nomina, quibus correspondent; eadem enim est oppositio contradictoria inter *Impossibiliter*, & *Possibiliter*, ac inter *Impossibile*, & *Possibile*, & sic de quibuscumque aliis. Neque alio modo nos debemus gerere in assignanda contradictoria, aut contraria alicui propositioni de modo aduerbiali, ac nos habemus respectu aliarum propositionum, in quibus aliud aduerbium reperitur, eodem enim modo opponuntur, Petrus currit velociter; & Petrus non currit velociter, ac opponuntur Petrus necessario currit; Petrus non necessario currit. Eandemque oppositionem habent hæ propositiones, Nullus homo velociter

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. I.

ter propositiones factas in *flia*, & *Purpurea* esse sibi contrarias, quia sunt vniuersales, vt dicebam puncto precedenti, in fine, & quia dictum quod vna negat, affirmat altera, & quia quælibet infert tanquam sibi subalternatam contradictoriam alterius, quod proprium est contrariarum. Dicendum est secundo propositiones factas in *flia* opponi contradictoriè cum propositionibus factis in *Amabimus*; quia propositiones factæ in *flia* sunt vniuersales, & factæ in *Amabimus* particulares, iuxta dicta loco citato, & quia modus qui in vna negatur, in altera affirmatur. Propositiones factæ in *flia* subalternant sibi propositiones factas in *Edentuli*, quia hæ sunt particulares, & ex illis vniuersalibus inferuntur. Propter eandem rationem propositiones factæ in *Purpurea* sibi subalternant factas in *Amabimus*. Propositiones factæ in *Amabimus* & *Edentuli* subcontrariæ sunt, quia duabus contrariis subalternantur. Ex hoc inferes quamlibet propositionem de possibili, & sic de quocumque alio modo habere contradictoriam de possibili, & triplicem aliam in tribus aliis modis æquipollentem contradictoriæ propriæ de possibili. Sed te aduertere oportet cum contradictoriam non in proprio modo assignes, sed in alio æquipollente, si illorum aliquis sit *Neceffe*, & dictum propositionis, cui est contradictoria assignanda, sit signo vniuersali affectum, quomodo tale signum sit variandum, vt propositiones sibi æquipollant, iuxta dicta supra de æquipollentia propositionum de dicto communi. Eadem ratione quælibet propositio modalis ea ratione quâ oppositionem habet contrariam, subcontrariam, aut subalternam, habet quatuor propositiones oppositas, vnam in eodem in quo ipsa est, & tres alias huic æquipollentes in tribus aliis modis. Totam doctrinam traditam circa oppositionem harum propositionum hac figurâ expressam spectato, vt illam faciliè mente teneas.

currit, & Omnis homo velociter currit, ac istæ, Nullus homo necessario currit, Omnis homo necessario currit. Notauit pro omnibus propositionibus, in quibus reperitur aliquod aduerbium, negationem debere cadere supra illud, quando propositio est negatiua, quod pro his aduerbiis modalibus plurimum obseruari refert.

PUNCTUM XI.

De propositionibus exclusiuis, & exceptiuis.

Sunt aliquæ propositiones, quæ ob aliquem terminum vel signum plures sub se continent, in quas debent resolui

C 2